

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВИЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКРАЇНИ
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

МАТЕРІАЛИ

100 – ї

підсумкової наукової конференції

професорсько-викладацького персоналу

Вищого державного навчального закладу України

«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

11, 13, 18 лютого 2019 року

(присвячена 75 - річчю БДМУ)

Чернівці – 2019

УДК 001:378.12(477.85)

ББК 72:74.58

М 34

Матеріали 100 – ї підсумкової наукової конференції професорсько-викладацького персоналу вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет», присвяченої 75-річчю БДМУ (м. Чернівці, 11, 13, 18 лютого 2019 р.) – Чернівці: Медуніверситет, 2019. – 544 с. іл.

ББК 72:74.58

У збірнику представлені матеріали 100 – ї підсумкової наукової конференції професорсько-викладацького персоналу вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет», присвяченої 75-річчю БДМУ (м.Чернівці, 11, 13, 18 лютого 2019 р.) із стилістикою та орфографією у авторській редакції. Публікації присвячені актуальним проблемам фундаментальної, теоретичної та клінічної медицини.

Загальна редакція: професор Бойчук Т.М., професор Івашук О.І., доцент Безрук В.В.

Наукові рецензенти:

професор Братенко М.К.

професор Булик Р.Є.

професор Гринчук Ф.В.

професор Давиденко І.С.

професор Дейнека С.Є.

професор Денисенко О.І.

професор Заморський І.І.

професор Колоскова О.К.

професор Коновчук В.М.

професор Пенішкевич Я.І.

професор Сидорчук Л.П.

професор Слободян О.М.

професор Ткачук С.С.

професор Тодоріко Л.Д.

професор Юзько О.М.

д.мед.н. Годованець О.І.

ISBN 978-966-697-543-3

© Буковинський державний медичний
університет, 2019

Макар Б.Г.

СТАНОВЛЕННЯ СТІНОК НОСА У РАНЬМУ ПЕРІОДІ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ

Кафедра анатомії людини імені М.Г. Туркевича

Вищий державний навчальний заклад України

«Буковинський державний медичний університет»

Вивченням розвитку, становлення топографоанатомічних взаємовідношень органів у різні вікові періоди є одним із провідних у підході до організму людини, актуальним завданням ембріологів, анатомів, тератологів, хірургів. В останні роки хірургія (та й інші клінічні спеціальності) все більше прагне чітко враховувати анатомо-фізіологічні особливості віку. Поряд з хірургією дорослих і дітей виникла хірургія новонароджених, хірургія літнього та старечого віку.

Дослідженням 30 серій гістологічних препаратів голови людини у внутрішньоутробному періоді розвитку встановлено, що у зародковому періоді утворюється первинна носова порожнина, яка відділена від ротової порожнини первинним піднебінням. У передплодів 17,0-18,0 мм довжини на бічній стінці первинної порожнини носа, внаслідок впинання епітелію в навколишню мезенхіму, починається утворення нижнього і середнього носових ходів, а ділянка бічних стінок між ними відповідає зачатку майбутньої нижньої носової раковини. Наприкінці 7-го тижня розвитку починається формування верхнього носового ходу і виникнення зачатків середньої і верхньої носових раковин. До кінця 9-го тижня у всіх носових раковинах наявна хрящова тканина. На 6-му місяці плодового періоду носові раковини уже мають кісткову тканину. Спочатку носові раковини з'єднані з бічною стінкою носової порожнини широкою основою, а починаючи з передплодів 50,0 мм довжини, вони поступово стоншуються і набувають форми пластинок. У 80 % нами виявлена найвища носова раковина. У передплодовому і початку плодового періодів передні відділи носової порожнини заповнені епітеліальною пробкою.

Marchuk F.D.

THE DEVELOPMENT, FORMATION AND PECULIARITIES OF THE BLOOD SUPPLY OF ESOPHAGUS IN SECOND HALF OF THE INTRAUTERINE PERIOD OF HUMAN ONTOGENESIS

M.G. Turkevich Department of Human Anatomy

Higher State Educational Establishment of Ukraine

«Bukovinian State Medical University»

In recent years, the surgical treatment of the esophagus, trachea in newborns with various developmental disorders such as: atresia, trachea-esophageal fistulas, has increased in pediatric surgery. The study of literature has shown that a number of questions regarding the comprehensive study of adjacent organs and structures such as esophagus, trachea and vagus nerves have not been conducted, and some of them are fragmented and controversial.

Thus the aim of our study was to determine the chronological sequence of topographic anatomical changes of the esophagus and its blood supply in the intrauterine period of human development and to clarify the terms and morphological preconditions of the possible occurrence of birth defects and variants of the structure of the esophagus.

Materials and methods: the specimen of 62 human fetus cadavers (taken from the museum of the M.Turkevych human anatomy department of Bukovinian State medical university) were selected to be the materials of the research. Following investigational methods have been used: macroscopy, microscopy of consecutive histological sections series, conventional and thin preparations, graphic and plastic reconstructions, morphometry, X-ray, computer tomography, magnetic resonance imaging, statistical.

In the fetal period of ontogenesis, the organization of topography and structure of the esophagus and its correlation with adjacent organs and structures continues. The formation of the wall of the esophagus is more intense, as a result of which the lumen becomes irregular with numerous slit-shaped invaginations. In the dynamics of growth of the esophagus in 10-month-old

fetuses, as compared to the 4-month-old, it increases 3.3 times, the trachea's length - by 4.1 times, and the vertebral column - by 3.8 times. In the 9-10-month-old fetuses, in comparison with 4-7-month-old fetuses, the fasciae-fibrous structures of the mediastinum are somewhat densified, especially in areas of close topographic and anatomical interactions of organs and structures, in particular, esophagus, trachea, principal bronchi, aorta and its branches, odd and crescent veins, thoracic duct.

The abdominal part of the esophagus within fetal period is covered with peritoneum from all sides, with the exception of a small area of adherence to the left part of the liver. Contact of the pleura and the wall of the esophagus depends on the degree of deviation of the longitudinal axis of the organ from the median sagittal plane.

In the fetal period, along with the processes of proliferation of the layers of the wall of esophagus, the differentiation of mainly superficial layers of the epithelium, begin. The longitudinal and circular layers of the muscular membrane and a significant predominance of the circular layer over the longitudinal are clearly defined. The topographic anatomical relationship of the esophagus both within the upper and the posterior mediastinum is close to the definitive one.

The permanent sources of blood supply of the cervical part of esophagus of the fetuses are right posterior bronchial arteries, branching from the thoracic aorta; intermittent - ventral arteries of the lower cervical and upper thoracic vertebrae, thyro-cervical and costo-cervical trunks, subclavian arteries, right superior intercostal arteries.

The permanent sources of blood supply of the thoracic part of esophagus are right posterior bronchial artery and median esophageal artery, branching from the thoracic aorta, left gastric artery, right and left subclavian and superior intercostal arteries, thyro-cervical and costo-cervical trunks, 1st, 2nd, 3rd, 4th, 6th right and 1st, 5th left posterior intercostal arteries, right vertebral and internal thoracic arteries.

The permanent source of blood supply of the abdominal part of esophagus in the fetal period is the left gastric artery; intermittent - left inferior phrenic artery, accessory hepatic artery, splenic artery and celiac trunk.

Navarchuk N.M.

PRENATAL MORPHOGENESIS OF JACOBSON'S ORGAN

*M.G. Turkevich Department of Human Anatomy
Higher State Educational Establishment of Ukraine
«Bukovinian State Medical University»*

Jacobson's organ (organon vomeronasale) is an epithelial blind sack which lies cranially of the incisive canal, on either side of the nasal septum. It is held to be a phylogenetic remnant of an olfactory organ. The existence of Vomeronasal organ (VNO) in human is a controversial subject. Presence of Vomeronasal organ and its structure was not reported in standard text books. The presence of VNO in fetal life is doubtful. Hence identification of the organ by histological examination was planned. The specimen of 7 embryos, 8 pre-fetuses and 16 fetuses were selected to be the materials of the research. Following investigational methods have been used: macroscopy, microscopy of consecutive histological sections series, conventional and thin preparations

In human embryos 6,0-20,0 mm CRL, the VNO was clearly visible as an epithelial swelling on the lower and medial aspect of the nasal pit. This tissue was located on the lateral surfaces of the median nasal prominence and was first visible before the mesenchymal condensation of the nasal septum was detected. The anterior part of the VNO was in the form of an epithelial indentation, or groove. In pre-fetuses 17,0-20,5 mm CRL, the VNO was continuous posteriorly with an epithelial tube, which was found in the lamina propria of the nasal septum. In pre-fetuses 21,0-27,0 mm CRL the presumptive VNOs were in the form of bilateral tubes which opened anteriorly into the nasal cavity above the level of the inferior bulbous tip of the nasal septum. VNOs were found in this spatial position in every case, although the distance from the paraseptal cartilages varied. In specimens from 8 weeks (27,0 mm CRL) to 12 weeks (75,0 mm CRL), VNO epithelia were thicker than respiratory epithelia. Initially the organ was lined by nonciliated cuboidal epithelium in 11